

04 ΙΑΛ, 2013

**ΑΔΙΑΒΑΘΜΗΤΟ
ΚΑΝΟΝΙΚΟ**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
Διπλωματικό Γραφείο Υφυπουργού
Τηλ: 210 3684520

Αθήνα, 28 Ιουνίου 2013
Α.Π. 7550/ΑΣ 32326

ΠΡΟΣ : Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ.: Βουλευτή κ. Χρήστο Παππά

Ε.Δ.: Διπλωματικό Γρ. κ. Πρωθυπουργού
Διπλωματικό Γρ. κ. Υπουργού
Διπλωματικό Γρ. Υφυπουργού κ. Γεροντόπουλου
Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέως
Γραφείο κας Γ' Γεν. Δ/ντριας
Γ4 Δ/ση
Υπηρεσία Ενημέρωσης

ΘΕΜΑ: Ερώτηση υπ' αριθμ. 11686 του Βουλευτού κ. Χρήστου Παππά

Η χώρα μας κατά την τελευταία δεκαετία έχει καταστεί αποδέκτης έντονων, παράνομων μεταναστευτικών ροών (εντοπισμοί και συλλήψεις που υπερβαίνουν τα 1 εκ. άτομα), φαινόμενο ιστορικά πρωτοφανές παγκοσμίως.

Εν τούτοις, κατά το 2012 παρατηρήθηκε σημαντική μείωση του αριθμού των συλληφθέντων παρανόμων μεταναστών που διήλθαν από τα ελληνοτουρκικά χερσαία σύνορα σε σχέση με το 2011, οφειλόμενη κυρίως στις επιχειρήσεις «Ασπίδα» και «Ξένιος Ζευς» που υλοποιεί το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης & Προστασίας του Πολίτη¹. Παρ' όλα αυτά, κατά το ίδιο διάστημα κατεγράφη ουσιαστική αύξηση των μεταναστευτικών πιέσεων που αντιμετωπίζουμε στα θαλάσσια ελληνοτουρκικά σύνορα, κυρίως λόγω της ανθρωπιστικής κρίσης στη Συρία και της έλλειψης προθυμίας από την τουρκική πλευρά για αποτελεσματική αντιμετώπιση του θέματος.

Γενικότερα, παρατηρείται ότι επειδή η εντατικοποίηση της παράνομης μετανάστευσης συμπίπτει με μια από τις χειρότερες οικονομικές κρίσεις που γνώρισε ποτέ η χώρα, για αυτό και η Ελλάδα έχει θέσει ένα πολύ συγκεκριμένο και αυστηρό πλαίσιο αντιμετώπισης του συγκεκριμένου φαινομένου. Ειδικότερα, από τη μια πλευρά αντιμετωπίζει την παράνομη μετανάστευση με σοβαρότητα, αποφασιστικότητα και σχεδιασμό ενώ, από την άλλη, δίνει έμφαση στην ενίσχυση των πλεονεκτημάτων που μπορούν να προκύψουν από την αναπτυξιακή δυναμική της νόμιμης μετανάστευσης. Στο πλαίσιο αυτό, η Ελλάδα στηρίζει τη μεταναστευτική της πολιτική στους ακόλουθους άξονες:

- Πρώτον, διαφοροποιεί την πολιτική της σε ότι αφορά τη νόμιμη από την παράνομη μετανάστευση. Στην περίπτωση της δεύτερης ακολουθεί μια πολιτική αυστηρότητας και

¹ Το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης & Π. τ. Π. υλοποιεί από τον Αύγουστο 2012 τις επιχειρήσεις «Ασπίδα» και «Ξένιος Ζευς» με στόχο της πρώτης την ενίσχυση του ελέγχου των συνόρων στην ε/τ μεθόριο και κατ' επέκταση την πρόληψη παράνομων εισόδων με την απόσπαση 1881 αστυνομικών στην εν λόγω περιοχή (η επιχείρηση συνεχίζεται με 735 άτομα) και της δεύτερης, με συντονισμένες επιχειρήσεις, τη σύλληψη των παράνομων μεταναστών στα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (ήτοι κυρίως αντιμετώπιση δευτερογενών μεταναστευτικών ροών) και την εν συνέχεια απέλασή τους στις χώρες καταγωγής τους.

ΑΔΙΑΒΑΘΜΗΤΟ

αποτροπής, σεβόμενη όμως απόλυτα τα ανθρώπινα δικαιώματα. Από την άλλη πλευρά, στην περίπτωση της νόμιμης μετανάστευσης δημιουργεί τις απαραίτητες συνθήκες και προϋποθέσεις για την καλύτερη ένταξη των μεταναστών στο πεδίο της αγοράς εργασίας, στον τομέα των επενδυτικών – οικονομικών δραστηριοτήτων, στο επίπεδο της εκπαίδευσης και της ασφάλισης. Υπό αυτή τη λογική, αναπτύσσονται δράσεις ορθολογικής διαχείρισης των νόμιμων μεταναστευτικών ροών και του διαβιούντος νόμιμου μεταναστευτικού πληθυσμού στη χώρα μας, με γνώμονα τις ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας, τις δυνατότητες της αγοράς εργασίας, τις κατευθύνσεις της εθνικής αναπτυξιακής στρατηγικής, το σεβασμό των δικαιωμάτων των υπηκόων τρίτων χωρών που επιθυμούν να ζήσουν νόμιμα, εποικοδομητικά και δημιουργικά στους κόλπους της φιλόξενης ελληνικής κοινωνίας.

- Δεύτερον, τα μέτρα που λαμβάνονται διακρίνονται σε βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Τα πρώτα είναι αυτά που αντιμετωπίζουν άμεσα το πρόβλημα ενώ τα δεύτερα δημιουργούν μεσοπρόθεσμα υποδομές και μηχανισμούς ασφάλειας, σταθερότητας και ανάπτυξης.

- Τέλος, η Ελλάδα πιστεύει και προωθεί μια πολυδιάστατη πολιτική που αποβλέπει τόσο στην αποτροπή και στην καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης όσο και στην αξιοποίηση της νόμιμης μετανάστευσης λαμβάνοντας υπόψη τις αναδυόμενες οικονομικές τάσεις, αλλά και τα σύγχρονα κοινωνικά αιτήματα. Στο πλαίσιο αυτό, θα μπορούσαν να αναφερθούν, μεταξύ των άλλων, οι δεσμοί συνεργασίας που υφίστανται και διαρκώς αναπτύσσονται στο πλαίσιο της Ε.Ε., με τους αρμόδιους Διεθνείς Οργανισμούς καθώς και με την «κοινωνία των πολιτών» και τις ΜΚΟ, οι οποίες διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στην αποτελεσματικότερη διαχείριση της ομαλής κοινωνικής και οικονομικής επανένταξης των μεταναστών που επιστρέφουν στις χώρες προέλευσής τους.

Το θέμα της σοβαρής και εποικοδομητικής διαχείρισης της μετανάστευσης, σε κάθε της εκδοχή (νόμιμης ή και παράνομης), αποτελεί για την Ελλάδα κεντρική πολιτική επιλογή, στο βαθμό που συνδέεται άμεσα και καθοριστικά με τη διασφάλιση και το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την κοινωνική συνοχή, την ασφάλεια των πολιτών, αλλά και την οικονομική προοπτική της χώρας μας.

Υπό αυτό το πρίσμα, τα θέματα που συνδέονται με την κινητικότητα θα αποτελέσουν προτεραιότητα της προσεχούς Ελληνικής Προεδρίας της Ε.Ε., κατά το Α' εξάμηνο του 2014.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΕΠΙ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ 1.

Α. Στο τέλος της δεκαετίας του '80 η Ευρώπη δέχθηκε ισχυρές μεταναστευτικές πιέσεις, κυρίως στα Νότια εξωτερικά της σύνορα. Η Ελλάδα βρέθηκε στην πρώτη γραμμή αυτών των μεταναστευτικών πιέσεων, λόγω της γεωγραφικής της θέσης αλλά και, κυρίως εξαιτίας, της εντεινόμενης πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής αστάθειας που αντιμετώπιζαν οι Βαλκανικές χώρες λίγο πριν αλλά και μετά την κατάρρευση των καθεστώτων του υπαρκτού σοσιαλισμού. Προκειμένου να αντιμετωπιστεί το νέο φαινόμενο της μαζικής μετανάστευσης που, πολύ σύντομα, εξελίχθηκε σε παράνομη μετανάστευση, ψηφίσθηκε ο Ν. 1975/1991 «Είσοδος – έξοδος, παραμονή, εργασία, απέλαση αλλοδαπών, διαδικασία αναγνώρισης αλλοδαπών προσφύγων και άλλες διατάξεις». Ο συγκεκριμένος, μεταξύ των άλλων, προέβλεπε και τα ακόλουθα:

- Τη συγκέντρωση των σημαντικότερων αρμοδιοτήτων στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, το οποίο και αποτελούσε τον κεντρικό συντονιστή της εθνικής μεταναστευτικής πολιτικής.

- Τη σύσταση ειδικών σωμάτων τόσο για την πάταξη της παράνομης μετανάστευσης όσο και τον αστυνομικό έλεγχο των αλλοδαπών που βρίσκονταν στη χώρα.

- Τον καθορισμό των διαδικασιών νόμιμης εισόδου, παραμονής και εργασίας, κ.ά..

Ουσιαστικά το συγκεκριμένο θεσμικό πλαίσιο απέβλεπε στην αποτροπή και τη διαχείριση ενός φαινομένου που πήρε ξαφνικά τεράστιες κοινωνικές και οικονομικές διαστάσεις, σε μια χώρα, όπως η Ελλάδα, που τουλάχιστον ως τα μέσα της δεκαετίας του '70 χαρακτηριζόταν ως χώρα προέλευσης μεταναστών.

Στη συνέχεια, το 1997 με δύο Προεδρικά Διατάγματα το 358/1997² και το 359/1997³, καθορίστηκαν οι προϋποθέσεις νόμιμης διαμονής και εργασίας. Τα δύο αυτά Π. Δ. εμφανίστηκαν ως βασικοί μηχανισμοί ρύθμισης της νόμιμης μετανάστευσης, σε μια περίοδο που, πλέον, οι μεταναστευτικές ροές ελέγχονταν σε πολύ μεγάλο βαθμό. Σε αυτήν την κατεύθυνση κινήθηκαν και ο Ν. 2910/2001⁴ όπως και ο επόμενος 3386/2005⁵, που επιδίωξαν τη συνολική, θεσμική διαχείριση της μετανάστευσης.

Ωστόσο, στη διάρκεια της δεκαετίας του 2000, και ιδίως κατά το δεύτερο ήμισυ, η Ελλάδα δέχθηκε εκ νέου ιδιαίτερα έντονες μεταναστευτικές πιέσεις, κυρίως από τα Ανατολικά της σύνορα.

Μέσα από αυτές τις συνθήκες «αναδύθηκε» το νέο θεσμικό πλαίσιο αντιμετώπισης του εξελισσόμενου φαινομένου της παράνομης μετανάστευσης, κυρίως από την Ασία και την Αφρική, υπό τη μορφή του Ν. 3907/2011⁶, ο οποίος έχει συντελέσει στην επέκταση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας της πολιτικής αντιμετώπισης της παράνομης μετανάστευσης, σύμφωνα και με σχετικές δηλώσεις εκπροσώπων των θεσμικών οργάνων της Ε.Ε.. Β. Σε ότι αφορά στις σχέσεις, στη συνεργασία και στην ενεργό συμμετοχή της Ελλάδος στους αρμόδιους Διεθνείς Οργανισμούς, θα πρέπει, καταρχήν, να παρατηρηθεί ότι η χώρα μας είναι ένα από τα παλαιότερα μέλη τους.

Ως μέλος του ΟΗΕ, η Ελλάδα, έχει κυρώσει τα σημαντικότερα από τα θεμελιώδη κείμενα για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και συμμετέχει ενεργά στα σχετικά διεθνή fora προβάλλοντας τις εθνικές της θέσεις και απόψεις. Μάλιστα, είναι χαρακτηριστικό ότι σε ότι αφορά στην Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής (Ν. 3907/2011) η χώρα μας συνεργάζεται στενά με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (καθώς και με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για Θέματα Ασύλου), στο πλαίσιο μιας αποδοτικής και αποτελεσματικής διαχείρισης της παράνομης συνοριακής διέλευσης των υπηκόων τρίτων χωρών, σεβόμενη όμως απόλυτα τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Πολύ στενή είναι και η συνεργασία της Ελληνικής Αστυνομίας με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στο πλαίσιο υλοποίησης διαφόρων δράσεων που αφορούν στην πολιτική Ασύλου.

Σε περιφερειακό επίπεδο, η Ελλάδα, ως μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης έχει επίσης υπογράψει και κυρώσει σειρά συμβάσεων που αφορούν στους μετανάστες.

Τέλος, στο επίπεδο της Ε.Ε., θα πρέπει να επισημανθεί ότι η Ελλάδα συμμετέχει άμεσα και ενεργά στη διαμόρφωση των ευρωπαϊκών πολιτικών που αναφέρονται στα θέματα μετανάστευσης, προβάλλει τα εθνικά ζητήματα, παρουσιάζοντας ταυτόχρονα και τις επιπτώσεις που προκαλούν οι μεταναστευτικές πιέσεις και στον ευρωπαϊκό πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό ιστό, ενώ, τέλος, διεκδικεί συστηματικά, δυναμικά και τεκμηριωμένα την ευρωπαϊκή αρωγή, όπου αυτό είναι δυνατόν. Παράλληλα, η εθνική νομοθεσία, όπως είναι οι νόμοι που προαναφέρθηκαν, αντανακλούν σε πολύ μεγάλο βαθμό την ευρωπαϊκή επιρροή σε εθνικό επίπεδο καθώς και την σύγκλιση της χώρας μας προς την ευρωπαϊκή νομοθεσία και κοινή στρατηγική αντιμετώπισης της παράνομης μετανάστευσης και της διαχείρισης της νόμιμης. Δεν θα πρέπει να παραβλεφθεί και το γεγονός ότι η χώρα μας συμμετέχει ενεργά και στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής, συντονισμένης επιχειρησιακής συνεργασίας μεταξύ των κ-μ της Ένωσης, που αποβλέπει στη δραστική αντιμετώπιση της παράνομης μετανάστευσης, και μάλιστα με πολύ καλά αποτελέσματα⁷.

² Π.Δ. 358/1997: «Προϋποθέσεις και διαδικασία για τη νόμιμη παραμονή και εργασία αλλοδαπών στην Ελλάδα, που δεν είναι υπήκοοι κρατών – μελών της Ε.Ε.»

³ Π. Δ. 359/1997: «Χορήγηση της Κάρτας Παραμονής περιορισμένης χρονικής διάρκειας σε αλλοδαπούς».

⁴ Ν. 2910/2001: «Είσοδος και παραμονή αλλοδαπών στην Ελληνική Επικράτεια, κτήση της ελληνικής ιθαγένειας με πολιτογράφηση και άλλες διατάξεις». Η καινοτομία του συγκεκριμένου Νόμου, έγκειται στη μεταβίβαση του συντονιστικού ρόλου της μεταναστευτικής πολιτικής, στο Υπουργείο Εσωτερικών.

⁵ Ν. 3386/2005: «Είσοδος, διαμονή και κοινωνική ένταξη υπηκόων Τρίτων χωρών στην Ελληνική Επικράτεια».

⁶ Ν. 3907/2011: «Ίδρυση Υπηρεσίας Ασύλου και Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής, προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/115/ΕΚ “σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων Τρίτων χωρών” και άλλες διατάξεις».

⁷ Οι σημαντικότεροι μηχανισμοί της συντονισμένης επιχειρησιακής συνεργασίας μεταξύ των κ – μ της Ένωσης είναι: (α) FRONTEX (2007/2004/ΕΚ) – Για την ενίσχυση της ασφάλειας των συνόρων, (β) EUROPOL: Αστυνομική

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΕΠΙ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ 2.

Η σύναψη Συμφωνιών Επανεισδοχής αποτελεί το πρακτικότερο διαθέσιμο εργαλείο για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της παράνομης μετανάστευσης, εμφανιζόμενο ως μια σταθερή παράμετρο των εξωτερικών σχέσεων της Ε.Ε. με τρίτες χώρες.

Η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ε.Ε. προβλέπει σχετικά, στο άρθρο 79 παράγ. 3, ότι: «η Ένωση μπορεί να συνάπτει Συμφωνίες με τρίτες χώρες για την επανεισδοχή στις χώρες καταγωγής ή προέλευσης υπηκόων τρίτων χωρών που δεν πληρούν ή δεν πληρούν πλέον τους όρους εισόδου, παρουσίας ή διαμονής στο έδαφος κράτους μέλους». Υπό αυτήν την έννοια καθιερώνεται σχετική αρμοδιότητα της Ε.Ε., χωρίς ωστόσο να θίγεται η αντίστοιχη εθνική αρμοδιότητα των κρατών μελών.

Έτσι, η Ε.Ε. μπορεί πλέον να ασκεί πιέσεις προς τις τρίτες χώρες προκειμένου να επιστρέφουν στις χώρες καταγωγής τους οι παράνομοι υπήκοοι τρίτων χωρών που βρίσκονται σε ευρωπαϊκό έδαφος, εφόσον φυσικά, πληρούνται οι διεθνείς και οι ευρωπαϊκές προδιαγραφές προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Σε αυτές τις συνθήκες, η Ελλάδα υποστηρίζει, στο πλαίσιο των σχετικών θεσμικών οργάνων της Ένωσης καθώς και στις αντίστοιχες ομάδες εργασίας, ότι οι Συμφωνίες Επανεισδοχής θα πρέπει να εντάσσονται στο συνολικό πλέγμα των σχέσεων της Ε.Ε. με τις τρίτες χώρες.

Ειδικότερα, οι σχετικές επί του θέματος προτάσεις της χώρας μας σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αναφέρονται:

(*) στη χορήγηση νέων εντολών προς την Ε. Επιτροπή για την έναρξη σχετικών διαπραγματεύσεων με τρίτες χώρες, σύμφωνα και με το Πρόγραμμα της Στοκχόλμης και δίνοντας έμφαση στις κύριες χώρες λαθρομεταναστευτικής προέλευσης (όπως Αφγανιστάν, Ιράκ, Μπανγκλαντές).

(*) στην ολοκλήρωση και θέση σε εφαρμογή των υπό διαπραγμάτευση Συμφωνιών Επανεισδοχής με σημαντικές χώρες προέλευσης και διέλευσης παράνομων μεταναστών (Αλγερία, Μαρόκο).

(*) στην υπογραφή και στην αποτελεσματική εφαρμογή της Συμφωνίας Επανεισδοχής Ε.Ε.-Τουρκίας η οποία μονογραφήθηκε μεν στις 21.6.2012 αλλά έκτοτε εκκρεμεί η υπογραφή της.

(*) στη δημιουργία μηχανισμού ελέγχου αποτελεσματικότητας της εφαρμογής και αξιολόγησης των Συμφωνιών Επανεισδοχής, όπως προβλέπεται και στο Πρόγραμμα της Στοκχόλμης (π.χ. έλεγχος εφαρμογής της Συμφωνίας Επανεισδοχής Ε.Ε. - Πακιστάν).

ΠΙΝΑΚΑΣ: ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΕΠΑΝΕΙΣΔΟΧΗΣ Ε.Ε. – ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ
ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΕΠΑΝΕΙΣΔΟΧΗΣ ΜΕ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΘΕΩΡΗΣΕΩΝ

Βοσνία – Ερζεγοβίνη (υπογραφή 1^η Ιανουαρίου 2008)

Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (υπογραφή 1^η Ιανουαρίου 2008)

Μολδαβία (υπογραφή 1^η Ιανουαρίου 2008)

Μαυροβούνιο (υπογραφή 1^η Ιανουαρίου 2008)

Ουκρανία (υπογραφή 1^η Ιανουαρίου 2008)

Σερβία (υπογραφή 1^η Ιανουαρίου 2008)

συνεργασία, (γ) EUROSUR: Ευρωπαϊκό σύστημα επιτήρησης των συνόρων και μόνιμο δίκτυο περιπολίας ακτών στα Νότια θαλάσσια σύνορα, (δ) ILO (377/2004/EK): Δίκτυο με συνδέσμους αξιωματικών σε Τρίτες χώρες (ε) Ευρωπαϊκό ταμείο Εξωτερικών Συνόρων (EBF): Για την αποτελεσματική διοικητική και επιχειρησιακή οργάνωση και βελτίωση της δραστηριότητας των προξενικών αρχών (2007 – 2013), (στ) Ευρωπαϊκό Ταμείο Επιστροφής (ERF):

Χρηματοδότηση διεθνών, κοινοτικών ή εθνικών δράσεων (όπως ο επαναπατρισμός παράνομων μεταναστών), (2008-2013), (ζ) EASO (439/2010/EK): Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης Ασύλου, αποτελεί μηχανισμό συνεργασίας στο πλαίσιο εφαρμογή του Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου.

Γεωργία (υπογραφή 22^α Νοεμβρίου 2010)

Αρμενία (υπογραφή 19 Απριλίου 2013)

ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΕΠΑΝΕΙΣΔΟΧΗΣ ΧΩΡΙΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΘΕΩΡΗΣΕΩΝ

Αλβανία (τέθηκε σε εφαρμογή το 2004)

Χόνγκ Κόνγκ (τέθηκε σε εφαρμογή το 2004)

Μακάο (τέθηκε σε εφαρμογή το 2004)

Σρί Λάνκα (τέθηκε σε εφαρμογή το 2005)

Ρωσία (τέθηκε σε εφαρμογή το 2007)

Πακιστάν (τέθηκε σε εφαρμογή το Δεκέμβριο 2010)

Τουρκία (μονογραφήθηκε στις 21.6.2012. Η Τουρκία διασυνδέει το ζήτημα υπογραφής της Συμφωνίας με τη διεκδίκηση απελευθέρωσης του ισχύοντος καθεστώτος θεωρήσεων των τουρκικών διαβατηρίων)

ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΕΠΑΝΕΙΣΔΟΧΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ

Τουρκία (υπογράφηκε Νοέμβριο 2001 και τέθηκε σε ισχύ Αύγουστο 2002)

Η υλοποίηση του Πρωτοκόλλου ουδόλως ικανοποιεί την πλευρά μας παρά τις τακτικές και χρήσιμες συναντήσεις υπηρεσιακών παραγόντων και τις κατά καιρούς δηλώσεις και δεσμεύσεις της Τουρκίας.

Ινδονησία

Η ελληνική πλευρά έχει προτείνει την υπογραφή Συμφωνίας Επανεισδοχής Ινδονησίων που παραμένουν παρανόμως στην Ελλάδα..

Καζακστάν

Αφγανιστάν

Η ελληνική πλευρά έχει προτείνει την υπογραφή Συμφωνίας Επανεισδοχής Αφγανών που παραμένουν παρανόμως στην Ελλάδα. Από αφγανικής πλευράς δεν υπάρχει προς το παρόν ανταπόκριση.

Ιράκ

Η ελληνική πλευρά έχει προτείνει την υπογραφή Συμφωνίας Επανεισδοχής Ιρακινών που παραμένουν παρανόμως στην Ελλάδα. Από ιρακινής πλευράς δεν υπάρχει προς το παρόν ανταπόκριση.

Μπαγκλαντές

Η ελληνική πλευρά έχει προτείνει την υπογραφή Συμφωνίας Επανεισδοχής πολιτών Μπαγκλαντές που παραμένουν παρανόμως στην Ελλάδα. Από μπαγκλαντεσιανής πλευράς δεν υπάρχει προς το παρόν ανταπόκριση.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΕΠΙ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ 3.

Η χρηματοδότηση της χώρας μας στους τομείς της μετανάστευσης, του ασύλου και της διαχείρισης των συνόρων ανέρχεται για την περίοδο 2011-2013 στο ποσό των 98,6 εκατ. ευρώ από το Ταμείο Επιστροφών, στα 132,8 εκατ. ευρώ από το Ταμείο Εξωτερικών Συνόρων, και στα 19,95 εκατ. ευρώ από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσφύγων. Το συγκεκριμένο ύψος της χρηματοδότησης, ωστόσο, κρίνεται ανεπαρκές και ήδη διερευνάται η δυνατότητα αύξησής του μέσω άλλων ευρωπαϊκών Ταμείων.

Ήδη, κατά τις εργασίες του Συμβουλίου ΔΕΥ, 17 - 18/01/2013 ο Έλληνας Υπουργός Δημόσιας Τάξης & Π. τ. Π., παρουσιάζοντας τα κυριότερα σημεία του αναθεωρημένου Σχεδίου Δράσης και την πρόοδο που είχε επιτελεστεί αναφέρθηκε στην ανάγκη επίδειξης αλληλεγγύης από τα υπόλοιπα κ. – μ. μέσω συμπληρωματικής χρηματοδότησης.

Ο Υπουργός Δ. Τ. & Π. τ. Π. κατά την πρόσφατη επίσκεψή του στο Ευρωκοινοβούλιο (στην Επιτροπή LIBE, 19/06/2013), επανέλαβε ότι το συνολικό κόστος του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τη Διαχείριση του Ασύλου και της Μετανάστευσης, ύψους 500 εκατ. ευρώ, χρηματοδοτείται μόνο κατά 178 εκατ. ευρώ από ευρωπαϊκή συνεισφορά ενώ τα υπόλοιπα, προέρχονται από τον ελληνικό προϋπολογισμό, πράγμα που, όπως τόνισε ο Έλληνας Υπουργός δείχνει ότι τα ευρωπαϊκά κεφάλαια υπολείπονται κατά 72 εκατ. ευρώ από εκείνα της εθνικής συνεισφοράς. Είναι ακριβώς λόγω των συγκεκριμένων, τεκμηριωμένων επιχειρημάτων που η Ε. Επιτροπή προτείνει τη χρησιμοποίηση των διαρθρωτικών Ταμείων, για την κάλυψη των συγκεκριμένων αναγκών.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΕΠΙ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ 4.

Μετά την ολοκλήρωση, το Μάρτιο τ.έ., του τριλόγου Συμβουλίου, Ε. Επιτροπής, Ε. Κοινοβουλίου των νομοθετημάτων, ήτοι την Οδηγία για τις Κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και την ανάκληση καθεστώτος διεθνούς προστασίας και τον Κανονισμό EUODAC (για την αντιπαραβολή των δακτυλικών αποτυπωμάτων) αποτελεί πλέον γεγονός η δημιουργία του Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου (ΚΕΣΑ) όπως περιγράφεται στο Πρόγραμμα της Στοκχόλμης⁸. Η Ελλάδα καταψήφισε την υιοθέτηση αναδιατύπωσης του Κανονισμού του Δουβλίνου και υπέβαλε Δήλωση στα Πρακτικά του Συμβουλίου ΔΕΥ της 6^{ης} Ιουνίου τ.έ., στην οποία μεταξύ άλλων ανέφερε ότι δεν τέθηκε υπό εξέταση η διάταξη σχετικά με το κριτήριο της πρώτης εισόδου, δεν περιλήφθηκε διάταξη για την αναστολή των μεταφορών και δεν περιλαμβάνει αναφορά στις πιέσεις εξαιτίας μεικτών μεταναστευτικών ροών.

Η χώρα μας έχει καταστήσει σαφές ότι επιδιώκει τη λήψη μέτρων για την προώθηση στην πράξη της, όπως και της δίκαιης κατανομής ευθυνών (burden sharing) μεταξύ των κ-μ στον τομέα μετανάστευσης και ασύλου, αρχή που κατοχυρώνεται ρητά στη Συνθήκη της Λισαβόνας και στη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ε.Ε. μεταξύ των κ-μ στο τομέα μετανάστευσης και ασύλου. Αναλυτικότερα η Ελλάδα:

(*) Υποστηρίζει τη δημιουργία δεσμευτικού συστήματος αναλογικής κατανομής προσφύγων ή ευάλωτων ομάδων με βάση συγκεκριμένα κριτήρια.

(*) Θεωρεί περιορισμένη την αποτελεσματικότητα του «μηχανισμού έγκαιρης προειδοποίησης», που περιλαμβάνεται στον αναθεωρημένο Κανονισμό «Δουβλίνο II», διότι δεν αποτελεί ικανοποιητικό μέτρο αλληλεγγύης και εξομαλύνει σε μικρό μόνο βαθμό την ανισομερή κατανομή υποχρεώσεων (Βλ. και τη δήλωση που έκανε η χώρα μας στο Συμβούλιο ΔΕΥ του Δεκεμβρίου 2012, για την πολιτική συμφωνία για την αναδιατύπωση του Κανονισμού Δουβλίνου)⁹.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΕΠΙ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ 5.

⁸ Νομοθετικές πράξεις στον τομέα ασύλου: Οδηγία 2003/9 για τις «συνθήκες υποδοχής», Οδηγία 2004/83 για τις «προϋποθέσεις αναγνώρισης καθεστώτος διεθνούς προστασίας», Οδηγία 2005/85 για τις «διαδικασίες αναγνώρισης καθεστώτος πρόσφυγα», Κανονισμός 343/2003 για τον «καθορισμό του αρμοδίου κ-μ να εξετάσει αίτημα ασύλου - Δουβλίνο II», Κανονισμός 2725/2000 για τη «θέσπιση του EUODAC»), τροποποίηση της Οδηγίας 2003/109 προκειμένου να επεκταθεί το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος και στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας.

⁹ Καταρχήν, η Ελλάδα θεωρεί ότι η αναδιατύπωση του «Κανονισμού Δουβλίνου» έχει αποδειχθεί λιγότερο φιλόδοξη από όσο θα έπρεπε να είναι, καθώς, μεταξύ άλλων, δεν δίνει ουσιαστική απάντηση στις ανησυχίες και τα πιεστικά προβλήματα, τα οποία αντιμετωπίζουν μερικά κ-μ στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ, (εξέταση διάταξης σχετικώς με κριτήριο πρώτης εισόδου, συμπερίληψη διάταξης για αναστολή των μεταφορών, συμπερίληψη πιέσεων εξ' αιτίας μεικτών μεταναστευτικών ροών). Ακόμα, πάγια θέση της χώρας μας είναι ότι θα πρέπει από πλευράς ΕΕ να αναπτυχθούν πρωτοβουλίες νομοθετικού περιεχομένου, οι οποίες θα έχουν ως επίκεντρο την επίδειξη ειλικρινούς και έμπρακτης αλληλεγγύης προς τα κ-μ, ιδιαίτερα αυτά τα οποία βρίσκονται στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ, δεδομένου της πρόβλεψης του άρθρου 80 της ΣΛΕΕ.

Η Ελλάδα ως μέλος του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης¹⁰ (ΔΟΜ) πληρώνει, στο συγκεκριμένο Οργανισμό, ετήσια εισφορά ύψους 294. 939 ελβετικών φράγκων. Ο ΔΟΜ, όπως είναι γνωστό διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στα θέματα εθελούσιων επιστροφών. Ειδικότερα, κατά το 2012 6.324 άτομα επέστρεψαν, οικειοθελώς, στη χώρα καταγωγής τους μέσω του ΔΟΜ και 4.207 μέσω της ΕΛ.ΑΣ, ήτοι 10.531 συνολικές οικειοθελείς επιστροφές. Επιπλέον, το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης & Π. τ. Π. με νέα ανάθεση στον ΔΟΜ υλοποιεί πρόγραμμα εθελούσιων επιστροφών, συνολικού προϋπολογισμού 10 εκ. ευρώ, στο πλαίσιο εφαρμογής του ετήσιου προγράμματος 2011 του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επιστροφής, βάσει του οποίου προβλέπεται η επιστροφή από 28/8/2012 έως 30/6/2013 τουλάχιστον 7.000 παρανόμων μεταναστών στις χώρες καταγωγής τους σε συνεργασία με τις Αστυνομικές Αρχές.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΕΠΙ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ 6.

Η Ελλάδα και η Τουρκία αποτελούν κατεξοχήν χώρες διέλευσης παράνομων αλλοδαπών, με τελικό προορισμό τις χώρες της κεντρικής και της βόρειας Ευρώπης. Επιπλέον, σημειώνεται η Τουρκία είναι μια χώρα διέλευσης μεταναστών από χώρες της Ασίας αλλά και της Αφρικής, η πλειοψηφία των οποίων εισέρχεται, ή επιχειρεί να εισέλθει, παράνομα στη χώρα μας, δια ξηράς ή δια θαλάσσης. Οι ελληνικές αρχές, και κυρίως το Λιμενικό Σώμα – ΕΛ. ΑΚΤ, αντιμετωπίζουν καθημερινά πολλά περιστατικά διακίνησης παράνομων μεταναστών, πολλές φορές δε από Τούρκους διακινητές.

Στο πλαίσιο της προώθησης της πολιτικής ασφάλειας των εξωτερικών συνόρων και της διαχείρισης των μεταναστευτικών ροών, και δη στα θαλάσσια σύνορα, η χώρα μας αφιερώνει σημαντικά ποσά για τον έλεγχο αλλά και για τη διάσωση ανθρωπίνων ζωών, σύμφωνα με το πλαίσιο που ορίζουν οι διεθνείς συμφωνίες και κανονισμοί. Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα συγκεκριμένα θέματα παρουσιάζουν τα τελευταία χρόνια ιδιαίτερη έξαρση αλλά και επιπλέον ότι το πολυδαίδαλο σύμπλεγμα της νησιωτικής περιοχής του Αιγαίου «διευκολύνει» τις παράνομες μετακινήσεις των μεταναστευτικών ροών, καθώς και τέλος, ότι τα ελληνικά ανατολικά σύνορα αποτελούν ευρωπαϊκά σύνορα, η Ελλάδα ζήτησε την επιχειρησιακή συνδρομή της Ε. Ένωσης, για μια αποτελεσματική αντιμετώπιση του φαινομένου. Έτσι, με την αρωγή της Ε.Ε. από το 2007 διεξάγεται στα θαλάσσια ελληνοτουρκικά η κοινή ευρωπαϊκή επιχείρηση ΠΟΣΕΙΔΩΝ, υπό τον συντονισμό του FRONTEX και, ακόμα, από την 5^η Μαΐου 2008 διεξάγεται στα θαλάσσια ελληνοτουρκικά σύνορα, επίσης, η επιχείρηση ΠΟΣΕΙΔΩΝ SEA, η διάρκεια της οποίας έχει παραταθεί μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 2013.

Περαιτέρω, για το θέμα της προστασίας των θαλάσσιων συνόρων της χώρας μας, αρμόδιο να απαντήσει είναι το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης & Προστασίας του Πολίτη καθώς και το Λιμενικό Σώμα του Υπουργείου Ναυτιλίας & Αιγαίου.

Στο πλαίσιο της ενταξιακής προοπτικής της Τουρκίας στην Ε.Ε. προβλέπεται η σταδιακή εφαρμογή των κανόνων του ευρωπαϊκού κεκτημένου, περιλαμβανομένου και της συμφωνίας Σένγκεν.

Ωστόσο, τα προβλήματα που προκύπτουν από την πλευρά της Τουρκίας είναι πολύ σοβαρά, στο βαθμό που η Τουρκία, αποτελεί την κύρια χώρα διέλευσης παράνομων μεταναστών προς την Ε.Ε., καθώς εφαρμόζει φιλελεύθερη πολιτική θεωρήσεων με τις τρίτες χώρες, γεγονός αντίθετο προς το ευρωπαϊκό κεκτημένο. Ενδεικτικό επί του θέματος, είναι το γεγονός ότι από 17 Απριλίου τρέχοντος έτους, η συγκεκριμένη χώρα έθεσε σε ισχύ την ηλεκτρονική διαδικασία χορήγησης θεωρήσεων («e- visa») για τουρίστες που επισκέπτονται την Τουρκία. Στο πλαίσιο αυτό, υπήκοοι από 40 τρίτες χώρες θα δύνανται να λάβουν θεωρήσεις εισόδου άνευ όρων μέσω του διαδικτύου κατά την αγορά του αεροπορικού τους εισιτηρίου, με πιστωτική κάρτα¹¹.

¹⁰ Ο ΔΟΜ δραστηριοποιείται, σε διεθνές επίπεδο, αποκλειστικά με θέματα μετανάστευσης. Η προσφορά του στις κυβερνήσεις, μεταξύ των άλλων, εστιάζεται και στη λήψη μέτρων για την υλοποίηση «διαδικασιών ομαλής και προγραμματισμένης μετανάστευσης».

¹¹ Η συγκεκριμένη διαδικασία χορήγησης e- visa, προϋποθέτει την αγορά εισιτηρίου από την Turkish Airlines με την οποία το Τουρκικό Υπουργείο Εξωτερικών έχει συνάψει σχετικό μνημόνιο συνεργασίας.

Η χώρα μας υποστηρίζει ενθέρμως την υπογραφή, την πλήρη και αποτελεσματική εφαρμογή της Συμφωνίας Επανεισδοχής Ε.Ε.-Τουρκίας η οποία μονογραφήθηκε μεν στις 21.6.2012 αλλά εκκρεμεί η υπογραφή της, λόγω της τουρκικής επιμονής για την ταυτόχρονη υπογραφή οδικού χάρτη που θα οδηγήσει στην απελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων για όλους τους Τούρκους υπηκόους.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΕΠΙ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ 7.

Η εφαρμογή του ελληνο-τουρκικού Πρωτοκόλλου Επανεισδοχής για την καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης, που υπεγράφη στην Αθήνα στις 8.11.2001, παρά τις τακτικές, χρήσιμες και εποικοδομητικές συναντήσεις υπηρεσιακών παραγόντων και τις κατά καιρούς δηλώσεις και δεσμεύσεις της Τουρκίας, δεν κρίνεται από πλευράς μας ικανοποιητική.

Σε εφαρμογή του Ελληνοτουρκικού Πρωτοκόλλου Επανεισδοχής, η ελληνική πλευρά από τον Απρίλιο του 2002 (θέση σε ισχύ του πρωτοκόλλου) και μέχρι την 29^η Μαΐου 2013, έχει υποβάλλει στην Τουρκία αιτήματα για επανεισδοχή 122.951 παρανόμων μεταναστών, από τους οποίους οι τουρκικές Αρχές παρέλαβαν τελικά μόνο 3.805, γεγονός που οφείλεται κυρίως στις καθυστερημένες, και εκτός των προβλεπομένων στο πρωτόκολλο προθεσμιών, απαντήσεις της τουρκικής πλευράς.

Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι δεν τηρείται η δέσμευση της τουρκικής πλευράς, η οποία περιλαμβάνεται στην Κοινή Ε/Τ Δήλωση που υπεγράφη στο πλαίσιο του πρώτου Ανωτάτου Συμβουλίου στις 14 Μαΐου 2010, στην οποία ρητά αναφέρεται ότι η Τουρκία θα αποδέχεται 1.000 αιτήματα επανεισδοχής ετησίως και συνακόλουθα πολλαπλάσιο αριθμό ατόμων, τα οποία έχουν εισέλθει παρανόμως στη χώρα μας προερχόμενα από το έδαφός της.

Ο Υφυπουργός Εξωτερικών
Δημήτρης Κούρκουλας

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Αθήνα, 4 Ιουλίου 2013

Αθηνά Μακρή
Σύμβουλος Πρεσβείας Α'

